

ЦИЈЕНА:

За Црну Гору на годину 8 перпера, на по године 4 перпера.
За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перпера на по године 6 перпера.
За све остале земље годишње 20 франка у злату, на по године 10 франка у злату.
Преплата се прима само у годишњим и полугодишњим роковима.
Поједино број 20 пара за Црну Гору, — за Иностранство 25 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Власник: Државна Штампарија

Издаје суботом

Одговорни уредник: М. Павловић

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог заступника Нашег Министра Иностранних Дјела, Предсједника Нашег Министарског Савјета, Нашег Министра Војног, ријешили смо и рјешавамо:

да се Никола М. Иванишевић, рачуновођа Министарства Иностранних Дјела, на основу § 49. Закона о чиновницима грађанског реда, отпусти из државне службе у интересу исте.

Заступник Нашег Министра Иностранних Дјела, Предсједник Нашег Министарског Савјета, Наш Министар Војни нека изврши овај указ.

Цетиње, 22. августа 1912. г.

НИКОЛА с. р.

Заступник Министра Иностр. Дјела,
Предсједник Министарског Савјета и

Министар Војни,

Генерал-ађутант, бригадир,

Митар Мартиновић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Финансија а по саслушању Нашег Министарског Савјета ријешили смо и рјешавамо:

да се Милош Драгић, управник Државне Штампарије, на основу чл. 45 Закона о чиновницима грађанског реда, стави у стање покоја с пенсијом, која му по годинама службе припада.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.

Цетиње, 23. августа 1912.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Д-р С. Дрљевић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Финансија и Грађевина постављамо:

за контрактуалног управника и вршиоца дужности фактора Државне Штампарије, Ђока Јовановића, досадашњег контрактуалног фактора исте штампарије, са годишњом платом од перпера 4000 (четири хиљаде), која му се рачуна од 1. јула т. г. према уговору.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.

Цетиње, 23. августа 1912.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Д-р С. Дрљевић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела и заступника Нашег Министра Просвјете и Црквених Послова, по саслушању Нашег Министарског Савјета, а на основу члана 45. Устава и члана 2. Закона о измјенама и допунама у закону о изборима народних посланика, ријешили смо наредити и наређујемо:

Пошто је упражњено посланичко мјесто за изборну капетанију петрушинску смрћу Сава Бошковића, — да се на дан 16. септембра ове године изврши накнадни избор народног посланика за капетанију петрушинску, а за четворогодишњу скупштинску периоду: 1911, 1912, 1913. и 1914. године.

Наш Министар Унутрашњих Дјела и заступник Нашег Министра Просвјете и

Црквених Послова нека изврши овај указ.

Цетиње, 24. августа 1912. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
Заступник Министра Просвјете и
Црквених Послова,
Ј. С. Пламенац с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, заступника Нашег Министра Просвјете и Црквених Послова, ријешили смо и рјешавамо:

да се д-ру Јовану Кујачићу, физикусу на Даниловом Граду, на основу чл. 21. Закона о чиновницима грађанског реда, уважи оставка коју је поднио на државну службу.

Наш Министар Унутрашњих Дјела, заступник Нашег Министра Просвјете и Црквених Послова нека изврши овај указ

Цетиње, 24. августа 1912. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
и Заступник Министра Просвјете и
Црквених Послова,
Ј. С. Пламенац с. р.

ПРЕТПИСИ

Г. заступ. мин. просвјете и цркв. послова

Претписом Г. заступника министра просвјете и цркв. послова од данас под бројем 3200. постављени су на основу чл. 68. закона о народним школама

у западној школској области

за сталне управитеље школа:

Милутин Пајевић у Бољевићима;
Никола Ковачевић на Грахову;
Јован Данчевић на Градцу;
Радоје Вукчевић у Дражевину;
Милутин Велимировић у Команима;
Андреја Јовановић на Цетињу.

За привремене:

Никола Аџић на Љуботињу;
Милосав Кастратовић на Чеву.

у источној школској области

за сталне:

Милош Радовић на Блатини;
Милосав Палевић у Горњој Морачи;
Ново Вуканић у Доњој Морачи;
Миладин Зечевић у Прекобрђу;
Никола Јовановић у Ровцима;
Раде Лалевић у Љешкопољу;
Милован Анђелић у Пољима;
Милутин Поповић у Шекулару;
Вукић Масловарић у Коњусима.

За привремене:

Јосиф Бабовић у Ублима.

у сјеверној школској области

за сталне:

Стеван Дедовић у Брезовику;
Михаило Куртовић у Барама Шумановића;

Милић Шћекић у Жупи Никшићској;
Сава Весковић у Озринићима;
Петар Липовина у Горњем Пољу;
Вукадин Чупић у Павковићима.

За привремене:

Иво Конривица на Велимљу;
Томаш Катанић на Жабљаку;
Јован Жугић у Шавнику.

У осталим школама, где су два и више одјељења, а нијесу овдје поменуте, остају досадашњи управитељи.

Из канцеларије кр. министарства просвјете и црквених послова, 23. августа 1912. г. Цетиње.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— Њихова Величанства Краљ Господар и Краљица, Њихова Краљ. Височанства Краљевић Насљедник

и Књагиња Насљедница и Њихова Краљ. Височанства Књагињице Ксенија и Вјера отпутовали су јуче по подне дворским аутомобилима на Тополицу.

— Новопостављени секретар бугарског посланства г. Христо Канев прекјуче је допутовао на Цетиње на своју дужност.

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

Змајева споменица. Друштво Срикиња за подизање Змајовиног споменика у Руми издаје, као што је познато, Споменицу Чика-Змајовину. За ту лијепу књигу је чувени српски умјетник Икиостри, који брижљиво истражује старе српске мотиве, створио диван нацрт за натпислику. За ту књигу су приложили своје радове познатији књижевници и pjesници, као што су: генерал Драгашевић, сада најстарији pjesник српски; Андре Гавриловић, професор и књижевник; Алекса Шантић, Јелена Димитријевић, Драгутин Илић, Таса Миленковић, професор Ж. И. Романовић, др. Милан Савић, познати приповедач и прота нишки Тадија Костић, др. Владимир Ћоровић, Димитрије Сокољанин, Урош Предић, Стеван Петров Бешевић, Гига Бакаловић (Чика Гига). И други књижевници обећали су своје књижевне прилоге, али ови радови још нијесу стигли. Осим тога штампаће се сваки и најмањи прилог, који је дан за Змајев споменик, и имена прилагача и скупљача.

Музеј породице Зрињски. Из Леграда у Међумурију (јужна Угарска) јављају, да је тамо отворен музеј породице Зрињских. У музеју су смештене многобројне реликвије и исправе што се односе на породицу Зрињских.

Руска књижница за словенске ствари. Руски историчар г-ђа Девит, која од неколико година унутраг издаје брошуре о словенским стварима, нарочито о Чесима и Словенцима, издала је као тринаесту књигу своје „Дјејствителности“ брошуру о „Понијемчивању и народносном боју у сјеверној Чешкој“. Списатељица се за свој посао припремља стручним историским студијем, читањем савремене политичке историје и новина, а нарочито аутопсихом. Сваки њен рад одаје доказ о великој љубави г-ђе Девит за Словенство, а нарочито за оне његове народе, што стоје у непосредној близини и на удару њемачком.

У предговору најновије своје брошуре вели списатељица: „На читавој граници, где се Словени састају с Нијемцима и Талијанима, одавно се води борба, која ће трајати докле буде живе народне свијести, дакле увијек. Ова се борба јавља под разним формама, а у наше је доба особито жестока“.

У књизи се спасатељица бави прегледом тих борба у Подкрупногорију и Подјештједи у сјеверној Чешкој. То је борба чешких мањина на земљишту, где би их непријатељ хтио да истисне, да тиме онемогући њихов спој с главним чешким табором, и тиме их онемогући.

Списатељица се зауставља у појединим мјестима и крајевима, стручно приказује борбе објиву народности у прошлости и констатује данашње стање. — Занимљиви су и неки особити назори г-ђе Девит. Она на пр. мисли, да је доба Марије Терезије и Јосифа II. Чесима далеко више шкодило, него читав тридесетгодишњи рат. Даље је увјерена, да Чеси, хоће ли постигнути равноправност, морају захтевати више, него равноправност, т. ј. обнову права чешког језика прије г. 1679. Младому чешкому покољењу пребацује г-ђа Девит космополитику, чешким политичарима да не похађају понијемчене крајеве, дакле их не познају, чешким студентима, учитељима и туристима, што не иду у понијемчене крајеве. Свој несрећни криви су сами Словени. „Међу Нијемцима нећете наћи космополита, а налазите их — међу Словенима“ — завршује свој приказ г-ђа Девит. — Књига је писана с много познавања прилика и с много симпатија за чешки народ.

34-годишњица листа. Прошле недјеље 19. ов. мј. навршило се 34 године како је у Сарајеву започео излазити лист под именом „Босанско-херцеговачке новине“ формата 48/35 см. Неколико бројева листа у почетку излазили су на пола табак, а доцније је наставио излажење на цијелом табаку. „Босанско-херцеговачке новине“ излазе су у почетку двапут седмично: недјељом и четвртком, и то само латиницом до 35. броја 1877., а тијем бројем наставиле су излажење мјешовито ћирилицом и латиницом, објављујући службене вијести њемачки, латиницом и ћирилицом. Започевши 62. бројем од 1881. године, „Босанско-херцеговачке новине“ су претворене у „Сарајевски Лист“, који је од тада започео излазити трипут седмично: сриједом, петком и недјељом, а штампан је мјешовито и објављивао службене вијести као и до тада. Но тијем бројем лист је промијенио и формат, те је излазио на 40/29 см. У томе формату лист је излазио до закључно 12. броја 1884. године. Започевши 13. бројем 1884. године „Сарајевски Лист“ је наново промијенио формат и почео излазити у формату 50/34 см., у којем формату и данас излази. Од 13. броја 1884. настала је промјена још и у томе, што је обустављено објављивање службених вијести у листу у њемачком језику, а све и службене и остале вијести у уредничком дијелу листа почеле су излазити успоредом ћирилицом и латиницом. Почетком 1910. године настала је измјена у излажењу листа у толико, што је „Сарајевски Лист“ тада почео излазити мјесто недјељом, сриједом и петком, у: уторак, четвртак и суботу, а у додавање дане излажења „Сарајевског Листа“ од тада је започео излазити трипут седмично „Вечерњи Сарајевски Лист“, као полуживнични орган, али који је излазио у редовном текућем броју за „Сарајевским Листом“. Први „број на оглед“ „Вечерњег Сарајевског Листа“ изашао је 30. (17.) децембра 1909. Почевши 248. бројем од 14. (1.) новембра 1911., „Сарајевски Лист“ почео је доносити на првом мјесту наизмјенице ћирилицом и латиницом и службене и све остале вијести у уредничком дијелу листа и у службеним објавлама. Бројем 71, од 29. (16.) марта 1912. године, обустављено је даље излажење „Вечерњег Сарајевског Листа“, а 73. бројем од 1. априла (19.) марта 1912. „Сарајевски Лист“ је започео излазити као дневник. Од тада у њему излази само службене вијести и објаве у оба писма и ћирилицом и латиницом, а остале вијести у уредничком дијелу листа доноси мјешовито једним и другим писмом.

НАРОДНО ЗДРАВЉЕ

Утицај алкохола на срце

Постоји веома распрострањено, погрешно мишљење, да алкохол даје снаге, да је, бар једна чаша вина, може бити од велике користи за снажење тијела. Ово је мишљење створено код публике нарочито због пролазног љекарског схватања, које је постојало прије тридесетак година, када се држало да се у алкохолу налази уштеда снаге. Не бих хтио, да се дубље упуштам у ову ствар, већ хоћу само да вас увјерим, да се од овог мишљења одавно одустало. У алкохолним напитцима не крије се никаква хранљива снага; незнатна количина шећера и слад у пиву немају никакве хранљиве вриједности. Међутим алкохол никако не снажи, нарочито не снажи срце. Он пролазним дјејством, узбуђује срце. Али за овим стадијом узбуђење долази дуготрајније ослабење тако, да се старо стање срчане снаге, прије употребе алкохола, постиже тек после извјесног времена. Уз то још алкохол тупи осјећајност тако, да човек примијети штетност тек онда, кад је његово узбудљиво дјејство већ прошло. Даје, алкохолни напиток — вино, разумије се, најмање — садрже продукте врења, који отровно дјејствују, као што је, на примјер, случај код шоме, која кад се дуже употребљава, утиче још рђаво нарочито и на срце. И, најзад што нарочито важи за употребу пива: некорисни унос необичне количине течности, веома је штетан, јер продире у судовни систем

и његове жиле препуњује тако, да се срцу стварају бескорисни отпори, које оно мора да савлада. Алкохолни садржај њемачких вина уноси око 8 процената, пола литра вина садржи око 40 грама чиста алкохола. Толико га исто има и у 100 грама ракије, што одговара од прилике садржају седам ракијских чаша. Нарочито се потцењује алкохолски садржај у пиву. Минхенска и пилзенска пива садрже у извозу 4 процента алкохола. Да поменем, да пилзенско пиво није никако сиромашније у алкохолу од минхенскога, дакле није никако лакше, него само оскудније у сладу. Литар пива садржи, дакле онолико исто алкохола, колико и пола литра вина, његов алкохол износи од прилике, колико седам чашица ракије. И ако се пивом узима алкохол у разблажијем стању по што је он у ракији, ипак је овдје лоша страна, која није за потцењивање, што се овдје уноси велика количина течности, која неповољно утиче на срце. И с правом се говори о баварском „пивском срцу“, јер се срце неумјереном употребом пива, алкохолом и огромним уношењем течности, двоубогу штети, проширује, одебљава и слаби. Ко пије литрима воде без жеђи? А што се више пије пива, тим се више тупи осјећајност, препуњује се стомак и крвоток, без осјећаја нелагодности, која се осјећа ако се испије равна количина воде.

Те тако употреба алкохола не може да буде примјењена као средство за кријење. Разумије се, није ми намјера да овдје проповиједам апсолутну уздржљивост. Ко хоће да узме штогод напитка, као што су чај, кава, зачин, тај то треба да чини са свјесношћу, да је овдје потребна највећа умјереност, не само зато, што алкохол, сам по себи, више уди срцу него други напитци, што изазива дебљење срца и слаби срчане мишиће, што изазива скрењавање судова у старијим годинама: већ зато што отупљује осјећајност о количини унесенога пића, што, често, не наређује: „доста“, и што тако лако навикива човека на трајну употребу напитка.

На овом мјесту хтио бих још једном да укажем на важност прекомерне употребе течности, нарочито на употребу каве код жена. Изгледа да човекова употреба пива одговара употреби каве код жена,* само у скромнијој и ограничењој мјери. Извјесно је, да женскиње средњих година старости, узима много више течности у облику каве, но што то тијело захтијева. Али и млађе, махом нервозне индивидуе, склоне су овој злоупотреби. У неким земљама, по имену: у Русији и Америци, претјерано се пије чај. И овдје се, претјераним ношењем течности, препуњава крвни систем, и онеспособљава у функцији срчани мускул, особито ако се потреби одвећ много супстанца, које јако узбуђује срце, као што су: јака кава и јак чај.

Др. Розин.

НАРОДНА ПРИВРЕДА

Одбрана винограда од медљике

Пероноспора, или лозна медљика напада зелене дјелове винограда и таманих од средине маја до краја јесени. Нарочито се намама на лист. Суши га. Лист отпада. Цвијет уништава за вријеме пла-

*) Познато је да жене, нарочито у Њемачкој, прекомерно пију много каве, која није тако јака као у нас, али је њена количина за наше прилике, просто невјероватна.

ЛИСТАК

ТРИПОЛИС

Триполис... Европљанима, па чак и путницима, непозната земља. У путовањима за Африку узима се обично сјеверна обала од Туниса до Сфакса; у Триполис иде само онај, ко има каквог трговачког посла, који у лову за добитком висира свој пасош код неког турског консула, да би могао стати на неупрљано турско земљиште. У овој тачки Турци су били строги у свима временима. Посјету странаца, као Каиро и Тунис, Триполис није никад имао. Чак и на великим мухамеданским свечаностима, које се нигдје дивље, оригиналијне и страшније не прослављају као у Триполису, пуки случај доведе већу групу посјетилаца у варош, која као кључ провинције Триполиса представља сада најважнији борбени објект држава које се око ње кољу. Узрочи запуштености врло су јасни. Нема у овој бијелој вароши Средоземнога Мора готово ничега, што би странаца могло привући, напротив, много чега има што га може плашити да не дође. Један једини хотел, који се европским назива. У његовим златом уоквиреним огледалима налазимо одблесак праве оријенталске прљавштине. Кујне су могуће само за појевски стомак једнога досељеног Талијана. Ако би глад била највећи кувар, онда би Триполис имао најбоље куваре. Нигдје се у свијету боље не учи познати осјећај глади као у овој пристанишној вароши. Становни-

жних дана, кад је запара. Напада и на грозд. Зрна потамне и отпадају. Напада и ластаре. Ова опака гљива храни се у унутрашњости зелених дјелова винограда. Отуд је врло тешко, да јој се човек приближи.

На листу се појаве ситне, свијетле, жуто-зелене пјегнице. У средини им је сићушна рупица. Лист изгледа као да је иглом убојен. Пјегнице се лакше уоче, кад се лист окрене свјетлости. Жуте пјегнице су прозрачне, као масна хартија. Ове свијетле пјеге доцније пожује. Лист изгледа, као да је посољен. Знак је да је плесан избио из листа. Оно отровно брашно пада на ниже листа на цвијет и на листар. У капи кише и роса изиђе се као јаје. Увуче се у лозу. Кад би се попрскало на листе, нестало би овога бједила. Но кад је влажније вријеме, пјегнице избијају на ново. То је узрок да је отештана одбрана, кад је кишовито вријеме. Ове пјеге се сасуше. Лишће се пробуши и отпада. Отпадањем листа рђаво зре грозд и лоза. Вино постаје водно. Губи свој укус. Чокот ослаби. У јесен се развијају зимска јајца пероноспоре, које се развијају у прољеће, да нападну младо лишће. Врло умјесно поступа виноградар, који у јесен спаљује лишће. Тим поступком смањује предуслове за развитак пероноспоре. Пероноспора — наноси грдне штете цвијету. Цвијет пожути, трухне и отпада. Ова штета је огромна у влажним годинама послије града и магле. Пероноспора уништава зрно. Зелено зрно потамни, збрчка се, сасуши се и отпада. Исто тако пропада и ластар.

Одбрана је најуспјешнија, кад се лишће прска бордовском течносту, а цвијет и грозд праши бакарним сумпором.

Ластар се мора безусловно прскати бордовском течносту, $\frac{1}{2}$ постотка; чим достигне дужину педља.

Кад вријеме угађа развијају пероноспоре, мора се попрскати ластар и цвијет, док је неотворен (у пулолку) бордовском течносту 1 постотка. Кад се цвијет отвори (пулољак рашири), мора се праши бакарним сумпором. Безусловно мора да се попрска виноград бордовском течносту крајем мјесеца јуна. Неће шкодити, ако се праши бакарним сумпором на неколико дана послије прскања. Кад зрно више не расте док је зелено и тврдо (у средини јула), има да се попрска бордовском течносту 1 постотка. Кад зрно почиње да зре, дакле кад мијења боју (у почетку или средини августа), може по ново да се попрска.

Виноградар мора да запамти следеће: 1., Лоза је осјетљивија и лакше подлеже пероноспори у хладније вријеме, зато се има поновити одбрана у то вријеме 2.. Одбрана се мора одмах предузети, чим вријеме постане влажно и топло у добу магловога испаравања, јер се болијест гада нагло шири. 3.. Одбрана се мора поновити послије дуготрајне кише, јер кишна спере попрскан виноград. 4.. Послије града виноград има одмах да се праши бакарним сумпором, да не би напала пероноспора млади грозд. 5.. Везивање винограда не смије да одоцни, јер налакше оболе лоза што лажи на земљи. 6.. Тек онда је корисно прскање винограда на три седмице прије цвијета, кад се то прскање изврши у свим сусједним виноградима. Но тада мора да се прска бордовском течносту, 2 постатка. Прскање и праћење мора врло често да се понови при помјенљивом времену.

ци ове „сите бланш“ живе буквално од оскудице у потребама.

Кад смо прије пет година посјетили ову бијелу варош афричке обале хамидски газдалук оставио је мирно да све опадне. Наш пароброд стаде на један километар далеко од мјеста искрцавања. Пристаниште бијаше потпуно затрпано пљеском и искрцавањем је било могуће само на малим чамцима. Тога дана обављаше се једна велика турска свечаност.

Ова свечаност, спомен свију мухамеданских сватаца, бијаше број становника Триполиса за вријеме од једнога дана удвостручила и готово утростручила. Из близа и из далека бијаху дошли вјерни да присуствују овим религијским обредима. Непрегледни каравани предузели су пут кроз пустињу на неколико дана, да на поворкама узму учешћа, које дивље и фанатичније него све церемоније рамазана, раснајују крв правовјерних. Оно што тада видјесмо не бјеше, додуше, Триполис раднога дана. То бјеше варош, која у хиљадама боја гори.

Већ сама сценерија нема себи равне у свијету. Она подјармљује тамо примамљиве људе, онамо на море, кад се ратом зором из Малте долази као у превјес завијено, лежи иза нас отворено море. Пред нама пак у чудноватим контурама прије невиђене слике; танке, високе минарете, округла кубета, у првој југурњој свјетлости сјају се бијеле камене масе, затим мало даље пламени гаж и једна дубоко у унутрашњост протежућа се црвено-жута површина: Сахара. А далеко тамо на обали: једна маса од хиљаду глава, једно

Бордовска течност се справља из 1 килобакарне галице, 1 кило гашеног креча и 1 хектолитар воде. У чисто буре успе се 70 литара воде. У води се ставља кесица за бакарном галицом, да би се растопила преко ноћи. У други суд се успе 30 литара воде. У тој води се гаси креч, да не би остао грудвен. Врло је умјесно, кад се пропусти кроз густо сито ово кречно млијеко. Кречно млијеко се послије полагано сипа у раствор бакарне галице, који се непрестано мијеша метлом од брезовине. Ова смјеса мора се претходно добро промијешати, кад хоћемо да сипамо у штрицаљку. Добра бордовска течност не смије да спали лист. Да ли је бордовска течност добра, покаже црвена хартија лакмуса. Течност је добра ако сва хартија поплави у њој. Бордовској течности мора још да се дода кречнога млијека, ако хартија остане црвена.

Врло је корисно и бургундска течност. Ова не запти штрицаљку. Цијена јој је већа за неколико пара.

Бургундска течност једнога постотка справља се из 1 киле бакарне галице, 1 киле грумене (кристалне) соде и 1 хектолитар воде. Бакарна галица се растопи у 70 литара воде, а сода у другоме суду у 30 литара воде. Потом се смјешају обје течности. За праћење се употребљава бакарни сумпор. Праши се мијехом за бакарни сумпор. Нарочито мора да се пази, да буде што ситнији прах, јер иначе неће да се убризга у цвијет и између зрна грозда. Бакарни сумпор постаје грудвен, кад није свјеж и кад се држи на влажном мјесту. Овакав прах не вриједи ништа.

Лептир и гусјеница

Међу бубама су најшаренији лептири. Али колико су лијеви, још су већма опасани, јер из њихових јаја легу се гусјенице, које штету наносе. Ова шестонога и са четири крила животињца врло кратко живи, често тек неколико дана. Из цвијетних чашица тражи храну, из круница исиса мед. Неке од њих, на пр. лептир мртвачка глава, врло су прождрљиве, несити. Ноћу потражи кошницу и из ње краде мед.

Једино опредјељење лептирова је, да се постарају о потомству. Носе као мак ситна јаја или ти уљувке, појединце или у гомили у земљу, на дрво или на друго биље. Из упувака измиле гусјенице, које редовно праве велику штету. Особито гусјенице ноћних лептирова. Пустоше у шумама, вртovima и усјевима. По неке врсте ужасно велику штету праве.

Гусјеница нагло расте и пет-шест пута се једно за друго пресвлачи. Послије посљедњег пресвлачења се завије. Из чауре излази као лептир.

Пошто се за умноживање лептирови старају, то је најуспјешније лептире хватати и таманити, јер смо тиме уништили ношење јаја, који у хиљаде и милионе иде. Међутим и поред највећег труда не можемо све лептире потући, и зато треба гледати и легло им, јаја утаманити.

У Угарској има око двије хиљаде врста лептирова, а на цијелом свијету има више од двадест хиљада.

У осталом лептири лете и пустоше не само дану већ и у сутону, па и ноћу. Међу силним шареним шкољцима лептирима има један и користан: бијели свилац (лептир свилена бубе), који заслужује, да други пут о њему нарочито проговоримо.

Код нас се на тријебљењу гусјеница врло слабо ради.

Беспримјерно комешање типова и пошњи: за викање отворене усне, руке које се молећиво у вис дижу. И пошто је, послије пола часа, срећно свршено са искрцавањем, ми се налазимо у средини стране, загонетне, неугодне светиње. На улазу у пристаниште налази се царинарница. Свјетине бјеше стотинама скупљено на обали и звјераху у нас као у какво свјетско чудо — смијући се, гуњајући, вичући, Бебери, Турци, Бедуини, Арабљани, Јевреји, Талијани, Грци, Црнци.

Ко је доживио изливе религиозног фанатизма, који су се тих дана видно испољили приликом свечаности Марабута, ово ужасно издање меса саме себи уз лупњава добоша, у које ударају слијепи старци, са монотоним виком из хиљаду грла; ко је чуо клицање које прати ову свечану поворку, а правовјерне кад својим уснама стежу бодљикаво коктусово лишће, те крв из њих боји уличну калдру; ко је доживио паклену симфонију која у фанатичком жару од неколико хиљада људи прати приношења жргава њиховоме богу, — тај има појма о огромној моћи које почива у Исламу у овој поглавито исламској вароши. Ова религиозна сила јесте моменат, који би Италија имала да преброди, ако она овдје неће да рачуна на освојење само као трговачка велика сила. Несумњиво је, да Италија једино има изгледа да у Триполису задобије прву позицију. Са Триполисом саобраћају такође и француске лађе, само Италија је једино задобила неког уплива на развиће триполитанске трговине. Такође и у неколико школа у

Вратио се. Његово Високопреосвештенство *Г. Митрополит Митрофан* вратио се у сриједу из Карлсбада, гдје је био на лијечењу. Његово Високопреосвештенство налази се у повољном здрављу.

Министарске вијести. *Г. Јован С. Пламанец*, министар унутрашњих дјела и заступник министра просвјете и црквенијех послова, који је био службеним послом прошле седмице на Андријевици, вратио се на Цетиње.

Владим комесар. *Г. бригадир* *сердар Јанко Вукотић*, шеф дворске војне куће, који је био одређен на граници поводом крвавих пограничних сукоба за комесара Краљевске Владе, вратио се на Цетиње, пошто је на граници повраћен мир.

Чигуља. У недјељу у вече одузео је на Орјој Луци себи живот Саво Бошковић, управник данилов-градске царинарнице и народни посланик капетаније петрушинске. Покојник је јако патио од нервозе, па је то и проузроковало да подигне руку на себе кад собом, ушљед растројства живаца, није владао. Почивао у миру!

Пријамни испити. У овдашњој државној великој гимназији пријамни испити за први разред гимназије почеће у понедјељак.

Забрана извоза. У другој половини мјесеца јула на основу ријешења министра унутрашњих дјела издана је била наредба, којом је било забрањено да се извози на страну сва врста стоке, коњи, пернате живине, животне намирнице, сточна храна и све врсте кожа. Одлуком министровом та је наредба сада повучена, те је извоз у иностранство ових предмета опет дозвољен, о чему су општине већ писменим путем обавијестиле своје општинаре.

Вријеме. У посљедње вријеме учестала је киша, која, с незнатним прекидима, пада и дану и ноћу и плаховито се излива. Температура је знатно спала, брда су покривена густом маглом, која се често надноси и над пријестоницом, а густе и тамне оловне облаци стално покривају небо. Изгледа као да је завладала дубока мочварна јесен. Од синоћ киша готово никако не престаје и лије као из кабла. И јак вјетар помијешао се с кишом, те је знатно захладило. Као што су сви изглед, киша неће скоро престати, јер непрекидно лије, а небо се не ведри, те ако дуже потраје овако вријеме, нанијеће грођу и воћу велике штете.

ТЕЛЕГРАМИ

Цариград, 20. августа. — Велики везир болестан. Гласови о реконструкцији кабинета лажни.

Биоград, 20. августа. — Огроман митинг одржан је у присуству више од 3000 лица, међу којима је било и много официра. Донесена је резолуција, којом се влада позива, да најенергичније интервенише противу истребљења српског елемента у Турској и да се тражи сатисфак-

Триполису које, узгред буди речено, стоје под упливом Јевреја, учи се талијански језик, да би се дјечи осигурала веза са свијетом.

У овој исламској вароши, чији равни кровови бљијеште од сунчева сјаја и по којој се разлива море шаренила боја разного становништва, један физиономичар и психолог имао би zgodну прилику да студира разнолике типове, који се по њој крету. Ту видимо у шареној одјећи обучене црнце у помпезној камбинацији боја, износећи на видик своје богатство и носећи своје имање на себе, дискретне мркокоже Арабљане, божанствен људски ков, са велељепним достојанством, за чудо финим цртама, урођене отјености, која чак и најсиромашнијем годи Турке нарочито старије, са мирноћом и равнодушносту, која импонује, у колико није ричет о вјерским стварима. У уским улицама Триполиса сједе они пред својим невјероватно малим дућанима. Улице су покривене, и само кроз мали отвор пада сунчев зрак на њих. Ниједна кућа нема прозора са уличког фронта.

Триполис је једна сиромашна и напуштена варош. И велико је питање, да ли ће Талијани моћи што учинити у њој. Ништа нема лијепо у овој вароши бајки, осим онога што јој природа даровала: море и бескрајну пустињу Мери, изнад које се разапине плаво небо. И једно злаћано-жута сунце баца своје благодјетне зраке на црвени пустињски пијесак, крај којих овдје онде какав ћутљиви Арабљанин гони своју камилу.

ција за потоње жртве. Митинг се развијао уз узвике: „Рат Турској“.

Петроград, 20. августа. — У казанској саборној цркви одржан је свечани парастос свима изгинулим Србима и Бугарима у Ст. Србији и Македонији приликом скорашњих турских звјерстава, у присуству чланова добротворних словенских друштава, ђака и официра српских и бугарских.

Цариград, 21. августа. — Новине доносе вијести о новим инсидентима на граници турско-грчкој; било је рањених с обије стране.

Берлин, 21. августа. — Цар Вилхелм отпутовао је за Швајцарску.

Солун, 21. августа. — Турска патрола наишла је на засједу српску код Мановића у плеваљском округу; један турски војник погинуо, један рањен.

Цариград, 22. августа. — Полиција је ухапсила Египћанина Чавића, уредника листа турско-арапског „Елхилали Османлије“, под сумњом да је исти умијешан у покрет националиста противу кедива и првог министра Киченера. Поменути лист био је субвенциран од стране Младотурака.

Цирих, 22. августа. — Цар Вилхелм је приспио.

Солун, 22. августа. — Влада је наредила Ибрахим паши, да саопшти шефовима арбанаским да је усвојила 14 такча њихових тражења с неким измјенама; само није усвојено тражење односно војне службе с погледом на достојанство султана и интересе царства.

Цариград, 22. августа. — По сигурним вијестима из Митровице, власти тамо само постоје ради форме, јер администрацију и правосудје врши комитет „јавног спасења“, чија наређења врши жандармерија. Исо Бољетинац је телеграфски обавијестио валију о образовању комитета с тим, да ће народ сам рјешавати своје ствари.

Софија, 22. августа. — Јесењи маневри бугарске војске, на којима ће судјеловати 40.000 војника, вршиће се од 3. до 12. септембра у околини Шумен под командом краљевом.

Цариград, 23. августа. — У присуству 55 бив. посланика, 4 сенатора и 24 изасланика одржан је конгрес Младотурака. Послије велике ларме и буке, конгрес је успио да донесе одлуку: да ће комитет Јединства и Напредак, који сматра да је затварањем скупштине повријеђен устав, ипак судјеловати у наредним изборима, како би законским средствима повратио учињено зло, и повратио народу његово право. Идућа сједница заказана је у суботу.

Петроград, 24. августа. — „Вјесник“ побија протурене вијести о тобожњем бунту у црноморској флоти.

Биоград, 24. августа. — Вијести о путовању престолонашљедника у Петроград неосноване су.

Цариград, 24. августа. — Министарски Савјет проучавао је рапорат отоманских изасланика односно преговора о миру с Италијом. Послије тога дате су нове инструкције изасланицима ради продужења преговора. — 22. августа био је жесток бој од десет сати на сјеверо-западу Јемена између војске и усташа; од усташа погинуло је 150, рањено 300, а од војске погинула су два официра, 49 војника, а рањено 3 официра и 86 војника.

Рим, 24. августа. — Окупацијом триполитанске обале а да би се олакшале операције у унутрашњости, заповједништво војске је подијељено у двоје и на мјесто ђенерала Каневе, коме је захваљено на извршеном дјелу, постављени су ђенерали Рањи и Брикола.

Званични огласи

Од Николајевског Краљевског Кадетског Корпуса

Објављује се:

Кандидати, који желе да се подвргну конкурсном испиту на слободну вакансију у II. разреду, треба да се пријаве у Корпус у 8 сати у јутро 1-га септембра. Р. 34, бр. 308, Д. 2,2

Школска објава

Редовна предавања у Нишкој Држ. Гимназији почињу 1. септ. о. год.

Како према ријешењу Министарства Просвјете и Цркв. Послова неће бити ове године *првога разреда*, то ће се у ову гимназију моћи уписати ученици само у II., III. и IV. разред.

Поновни испити држаће се 30. и 31. августа, а упис 1. септ. о. год.

За упис треба сваки ученик да лично поднесе:

1.) свједочанство из прошле школске године;

2.) пријавни лист, попуњен и потписан од родитеља или старатеља;

3.) пет перпера као уписину и један перпер за ђачку библиотеку.

Бр. зван. Из Управе Ниже Држ. Гимназије у Подгорици, 7. августа 1912. 3,3

ОБЈАВА

У недјељу 23. септембра ове године, Министарство Војно ће путем јавне лицитације давати под закуп 800 (осам стотина) кубних метара дрва за команду I-ве Дивизије, и управе: Војно оруж. радионица, Дворске страже и Вој. музике.

Ликитација ће се означенога дана одржати у канцеларији команде Дивизије на Цетињу од 10—11½ сати прије подне и уступити понудиоцу најниже цијене, ако ова за Министарство буде дозвољена.

Подробни услови могу се видјети у канцеларији речене команде свакојега раднога дана за вријеме канцеларијских часова.

За кауцију се тражи перпера 2000 (двје хиљаде) у готовом новцу или четири хиљаде у непокретном имању, које мора бити ослобођено од ма каквог дуга и као такво судом потврђено. Онај, ко не буде унапријед положио овдје означену кауцију, нема право лицитирати.

Број Р. 4845. О. 1478. Из канцеларије Администр. Одсјека Краљ. Министарства Војног, 22. августа 1912. год., Цетиње. 1,3

ПОЗИВ

Позивају се господи, која су узела на прочитање књиге из Кр. Народне Библиотеке, да их поврате најдаље до 1. септембра о. г.

Број 65. ех. 1912. г. Из Управе Народне Библиотеке, Цетиње. 2,2

ОБЈАВА

Поштанско-телеграфско одјељење овим износи на јавну лицитацију пренос поште поштономом Шавник—Жабљак, од 23. октобра 1912. г.

Поштанске станице у Шавнику и Жабљаку држаће за овај пренос у својим канцеларијама јавну лицитацију на дан 9. септембра о. г. од 9—12 сати прије подне.

Ближа обавјештења могу се добити такође од поменутих станица.

Број 11139. Из Поштанско-Телеграф. Одјељења Министарства Унутрашњих Дјела, 16. августа 1912. г. Цетиње. 2,4

ОБЈАВА

Дана 10. септембра текуће године, одржаће се у 8 сати прије подне у канцеларији колашинског Обласног Суда лицитација за набавку двије стотине кубних метара дрва.

Ко жели лицитирати, нека се тог дана јави у канцеларију у заказаном времену. Продаја ће се уступити понудиоцу најповољнијих услова.

Број 2582. VII—1912—47.

Колашин, 21. августа 1912. г.
— Краљ. Обласни Суд — за предсједника, — судија, Рад. Радовић.

1,1

Службени огласи

ОГЛАС

На основу пресуде потписатог суда, од 19. маја о. год., број 386—190—1912.

Износи се на јавну продају доље описана непокретност Ђура и Тома Вујичића из Грахова. Непокретност је процијењена перпера 2700.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда.

За продају одређена су три рока и то: 15. септембра, 15. октобра о. год. и 15. јануара 1913. год. у три сата послје подне.

На првом року непокретност се неће уступити испод процијењене вриједности, а на другом хоће, али не испод $\frac{2}{3}$ вриједности, а на трећем року уступити се понудиоцу највише цијене.

Лицитаанти су дужни положити јемство 10% од процијењене вриједности.

Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право, као и они, који имају право прече купње, да се овиом суду пријаве прије почетка прве продаје. — Опис непокретности:

1) $3\frac{1}{4}$ рала оранице, која се налази у Заслапу звана «Поблатина»; граници: од истока до Сима и Драга Вујичића, сјевера до главног пута, који води у Нудо, запада Сима Вујичића, југа Ђура Вујичића по означеним киланима и Јована Јовичића; поменута непокретност процијењена перп. 1950

2) $1\frac{1}{2}$ рало оранице на Заслапу звано «Поткутиње»; граници: од истока и запада до истог Тома Вујичића, југа Јована Т. Вујичића, сјевера Шора Ђ. Вујичића; процијењена перп. 750.

Број 286. 190—1912.

Грахово, 15. августа 1912. г.

— Краљ. Капетански Суд, — кап. И. Ковачевић.

Р. 230, бр. 756, 1,1

ОГЛАС

Износи се на јавну продају два рала земље оранице Неша П. Терзића из Подгорице, који се налазе у Забјелу у једном комаду и граниче: од истока Шико Бојанић, од запада Максим Херцеговац, од сјевера пут, од југа Јоко Јанковић, а која су процијењена перпера 600.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда у три рока: 15. септембра, 15. октобра оне и 15. фебруара 1913. године, али се на првом року неће продати испод процијењене вриједности, а на другом хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ процијењене вриједности, а на трећем року уступити се понудиоцу највише цијене.

Лицитаанти су дужни положити јемство 10% од процијењене вриједности.

Они, који на непокретност имају какво реално право или право прече купње, позивају се, да се пријаве суду прије почетка прве продаје. —

Број 986. 221—1912.

Подгорица, 15. августа 1912. г.

— Капетански Суд, — капетан Б. Вујичић.

Р. 142, бр. 458 1,1

ОГЛАС

У извршењу пресуде Краљ. Обласног Суда Цетиње, од 31. јануара 1911. год., број 271 ех 1911—IV—1910—853. Са овим се износи на јавну продају доље описана непокретност Стевана Голубова из Ђомана; процијењена 2100.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда: 10. септембра, 10. октобра 1912. и 10. јануара 1913. год. од 2—5 сати после подне.

На првом року непокретност се неће подисат испод процијењене вриједности, а на другом хоће, али не испод $\frac{2}{3}$ процијењене вриједности, а на трећем року уступити се понудиоцу највише цијене. Лицитаанти су дужни положити јемство 10% од процијењене вриједности.

Позивају се сви они, који имају на непокретност какво реално право, као и сви они, који имају право прече купње, да се суду пријаве прије почетка прве продаје. — Опис непокретности:

Налази се у «Мугошњи колат» $1\frac{3}{4}$ косе ливаде; граници: од истока Марко Милошев, од запада Вешково-вредо, од југа Радоје Новаков и Марко Милошев, од сјевера Марко Милошен.

Број 1335. 363—1910.

Билеја Рудина, 10. августа 1912.

Капетански Суд, кап. Ф. С. Радуловић.

Р. 170, бр. 763, 1,1

ОГЛАС

На основу извршене клаузуле Краљ. Обласног Суда у Подгорици, од 28. марта ове год., број 2253—IV—1912—915, износи се на јавну продају доље описана непокретност Илије Јакова Пејовића из Голубована, која је процијењена 2120 перпера.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда.

За продају одређују се три рока: први 7. септембра, други 7. октобра о. год., а трећи 7. фебруара 1913. год.

На првом року непокретност се неће продати испод процијењене вредности, а на другом хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ процијењене вредности, а на трећем року уступити се понудиоцу највише цијене.

Сваки лицитант дужан је положити јемство 10% од процијењене вриједности.

Позивају се сви они, те имају на непокретност какво реално право, као и сви они, који имају право прече купње, да се пријаве потписатом суду прије прве продаје. — Опис непокретности:

У «Пепића килан» 3 рала и $\frac{2}{4}$ оранице; граници: од истока Ђуро Калуђеровић, од запада Ристо Вујачић, од сјевера пут, од југа исти дужник.

Број 964. 484—1912.

Голубовици, 7. августа 1912.

— Капетански Суд, — врш. д. капетана, поручик И. Мараш.

Р. 176, бр. 764, 1,1

ОГЛАС

На основу наредбе Кр. Об. Суда у Никшићу, од 11. априла 1912. г. Број 1696—IV—1912—560., у смислу чл. 80., 81. и 82. Правила I-ве Никш. Штед., износи се на јавну продају доље описана непокретност Сана Мрваљенића из Штедима, која је процијењена перпера 10.000

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда за вријеме кави. ура и то 6. октобра о. год. На првом року непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене. Лицитаанти су дужни положити јемство 10% од процијењене вредности.

Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право и они, који имају право прече купње, да се пријаве овом суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

1) 6 рала оранице; граници: од истока Јевто Томов, од сјевера својом оградом, такође и од запада, од југа главни пут.

2) 3 рала оранице «Под брегове»; граниче: од истока коловоз, од сјевера крш, од запада Милица Радов, од југа Шоро Јакшин.

3) 6 коса ливаде; граници: од истока Јагош Стеванов, од запада Томина Живков, од сјевера главница, од југа Мирко Нековић.

Број 927. 1912—48.

Кочани, 16. августа 1912.

Кр. Капетански Суд, за капетана, кмет, М. Вукотић.

Р. 195, бр. 759, 1,1

ОГЛАС

На основу наредбе Краљ. Обл. Суда Никшић, од 19. маја 1912. Број 1457—1912—898., у смислу чл. 80., 81., 82. Правила Никшићске Штедионице, износи се на јавну продају доље описана непокретност Лала Вукотића из Кочана; процијењена перп. 3600. Продаја ће се извршити 4 октобра ове год. у канцеларији потписатог суда за вријеме канцеларијских ура. На одређеном року уступити се понудиоцу највише цијене. Лицитаанти су дужни положити јемство 10% од процијењене вредности, а они, који имају на непокретност какво право, да се пријаве суду пријед означеног рока.

Опис непокретности:

10 рала земље оране у Гречицама; граници: истока земљом Дефеском, од запада племенским путем, сјевера Ђура Мијајловића, од југа Кинаша Радуловића.

2) два листобера горе у «Вуздомир» у једном комаду; граници: од истока удумом гречишким, од запада Пека Ковачевића, од сјевера Сима Јаловића, југа Ковачевића.

Број 926. 1912—48.

Кочане, 18. августа 1912. год.

Краљ. Капетански Суд, за капетана, кмет, Милош Вукотић.

Р. 150, бр. 759, 1,1

ОГЛАС

На основу наредбе Краљ. Обл. Суда Никшић, од 31. марта 1912. год. Број 1525—1912—478., у смислу чл. 80., 81., 82. Правила Никшићске Штедионице, износи се на јавну продају доље описана непокретност Мата Ковачевића из Риђана; процијењена перп. 10.200.

Продаја ће се извршити 8. октобра ове год. у канцеларији потписатог суда за вријеме канцеларијских ура. На одређеном року уступити се понудиоцу највише цијене. Лицитаанти су дужни положити јемство 10% од процијењене вриједности, а они, који имају на непокретност какво право, да се пријаве суду пријед означеног рока.

Опис непокретности:

12 рала земље у једном комаду Риђане; граниче: од истока Шћепан Ковачевић, од сјевера, југа пут, од запада Богдан Црвизало; — 6 листобера горе у рупе риђанске; граниче: од истока Томо Ковачевић, сјевера Радоје Самарџић, запада Јанко Јакић, југа Никола Ђуров.

Број 928. 1912—48.

Кочане, 16. августа 1912. год.

Краљ. Капетански Суд, за капетана, кмет, Милош Вукотић.

Р. 145, бр. 759, 1,1

ОГЛАС

Ријешењем овога суда од 12. маја тек. год., број дошл., стављен је под стечај Саво и Јевто браћа Сташчић, те се на основу истог — позивају сви они, који су заинтересовани у диоби масе, да се најдаље до 15. септембра о. г., којег дана тачно у 8 сати одржаће се усмена расправа, — пријаве писмено своја потраживања и предстану на расправу, јер свака доцнија потраживања неће се од стране суда у обзир узимати.

Број 3646. IV—1912—1635.

Подгорица, 16. августа 1912.

— Краљ. Обласни Суд, — Предсједник, Мих. Ј. Шламенец.

Р. 88, бр. 757, 1,3

ОГЛАС

Износи се на јавну продају доље описана непокретност Пера Јокова Рачевића из Горње Горице; процијењена 4000 перпера.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда у одређена два рока и то: 8. септембра и 8. октобра 1912. г. у 8 ура прије подна, па до 5 послје подна.

На првом року непокретност неће се уступити испод процијењене вредности, а на другом уступити се понудиоцу највише цијене. Лицитаанти су дужни положити јемство 10% од проције.

Позивају се сви они, који на поменути непокретност полажу какво право, као и сви они, који имају прече право, да се пријаве потписатом суду прије почетка продаје.

Опис непокретности:

У «Бостан» 5 рала оранице; граници: од истока Филип Савов, од запада Рашо Иеров, од сјевера пут, а од југа Филип Савов.

Број 618. 301—1912.

У Горњој Горици, 22. августа 1912. г.

— Капетански Суд, — кап. С. Асановић.

Р. 142, бр. 769, 1,1

ОГЛАС

Јавна продаја непокретности Сима Ацића из Милочаца, павришиће се 25. септембра о.в. год., виђи оглас у 19. броју «Гласа Црногорца» 1912 год. Број 306. 1912—48.

Београд, 16. августа 1912.
— Бр. Капетански Суд, —
Р. 37, бр. 759, 1,1 за капетана, М. Вукотић.

Приватни огласи

ШКОЛСКА ОБЈАВА

Упис ученика-ца за 1912/13 школску годину, вршиће се у управи овдашњих основних школа 28., 29., 30. и 31. овог мјесеца од 8 до 12 сати прије подне.

Скреће се пажња заинтересованим, да на вријеме упишу своју дјецу, јер закашњење повлачи казну према одредбама закона о народним школама.

Број 161. Из канцеларије Управе Цетињских осн. школа, 21. августа 1912. Цетиње.
Р. 63, бр. 771, 1,1

ОГЛАС

Управа Филијале Црногорске Банке у Подгорици, за намир својег потраживања износи на јавну продају 41 оригиналну акцију Подгоричке Банке.

Продаја ће се извршити у локалу потписате Управе на дан 3. септембра 1912. г., од 2 до 5 сати послје подне, када ће се акције уступити понудиоцу највеће цијене, само за готов новац.

ОПИС:

10 акција I. кола бр. 0230/0239 на име Перо Бр. Станић
10 " II. " " 2466/2475 на име Саво Бр. Станић
10 " III. " " 4230/4239 на име Саво Бр. Станић
6 " II. " " 3638/2644 на име Јован Радуловић
5 " II. " " 2461/2465 на име Душан Радичевић
Подгорица, 10. августа 1912. год.

УПРАВА

Р. 129, бр. 754, 2,2 Филијале Црногорске Банке.

ИНДУСТРИЈСКО АКЦ. УДРУЖЕЊЕ У НИКШИЋУ

Позива све своје акционаре првог и другог кола, да изволе заостале уплате својих акција положити најдаље до 1. септембра ове год.; иначе ће бити досада уплаћене суме, сагласно рјешењу Управе и чл. 8. друштвених статута пренесене у корист резервног фонда.

Акције првог кола морају бити уплаћене најмање 84%, а акције другог кола 38%.

Никшић, 11. августа 1912.

УПРАВА

Р. 66, бр. 745, 2,2 ИНДУСТРИЈСКО АКЦ. УДРУЖЕЊЕ.

НА ЗНАЊЕ. Молим и овај потоњи пут моје поштоване повјеренике за продају срећака лутрије мога имања „Ибровине“, да ме изволе извјестити, који то већ нијесу учинили, код ког су новчаног завода уложили новац, јер је то неопходно потребно знати прије него би Управа Општине вароши Цетиња, која је одређена и већ добила односна наређења од Кр. Цр. Министарства унутрашњих дјела за извршење лутрије, заказала дан вучења.

Који се од г. и г. повјереника не би одазвао и овом позиву најдоцније до 1. септембра т. г., нека му не буде жао и нека не буде изненађен, ако му се то буде путем власти тражило, пошто и до данашњем закашњењу једини узрок стоји у једном дијелу неуложеног новца.

Цетиње, 24. августа 1912.

Р. 122, бр. 781, 1,1 Вукашин Б. Божовић.

ОБЈАВА

Пошто пријављени лиценцијанти према објави од 16. јуна ове год., број 406. В. 912—60., за израду зидова и бетонираних конструкција на Општинском Дому нијесу били испунили тражене формалности, то се овим ставља до знања свима заинтересованима, да се иста лиценција одложила за 26. ов. мј., којег ће се дана обавити у канцеларији потписате Управе од 3—6 сати послје подне.

Лиценцијанти су дужни за горњи рад дати у кауцију 5.000 перпера у готову, или 10.000 перпера у непокретности, које имају до 25. ов. мј., до 6 сати послје подне предати у канцеларији потписате Управе судом потврђену и процијењену, а да иста није никаквим дугом оптерећена.

Сваки онај, ко би желио лиценцирати, ближа објашњења може добити у канцеларији потписате Управе сваког дана у канцеларијским часовима.

К Броју 406. Из канц. Управе Општине вароши Подгорице, 16. августа 1912. год., Подгорица.

Р. 135, бр. 770, 1,1

ОГЛАС. Из слободне руке продајем мојих 5 кућа на средини Немањине Риве, и то:

1 бугиру до „Хотел Балкана“, с лица дуга 10, широка 11 метара;

1 двоспратну кућу „Хотел Балкан“, дугу 21, широку 11 метара;

1 кућу у којој је стан Филијале Црногорске Банке, дугу 9, широку 11 метара;

1 кућу двоспратну у којој је Општинска Управа и Суд, дуга 13, широка 11 метара;

1 кућу на Ђошку Немањине Риве и Балшића улице, дуга са оба лица по 15 метара.

За услове обратити се што прије мени или мојим синовима.

Подгорица.
Р. 94, бр. 765, 1,2

ОБЈАВА. И овим се путем позивају сви они, који дугују храму Св. Георгије у Подгорици, да најдаље до 1. октобра т. г., потписоме дуг исплате, иначе ће се по том року исплата извршити путем суда.

Р. 38, бр. 766, 1,2 адвокат М. Радуловић.

Црногорска Пивара „Оногошт“ у Никшићу

АКТИВА

Стање на дан 30. јуна 1912.

ПАСИВА

Акционари за неуплаћену главницу	38.371 53	Акционарска главница	250.000 —
Непокретности	145.800 04	Резервни фонд	5.269 98
Покретности	140.621 81	Амортизациони фонд	16.574 90
Готовина у благајни	439 10	Повјериоци	108.139 41
Пиво на лагеру	30.239 04	Полагачи кауција у готову	1 615 80
Сировине и помоћни материјал	14.482 59	Остављачи остава	76.376 50
Дужници	40.434 58	„ кауција	1.000 —
Депозити	152.000 —	Акценти	7.166 35
Остале у каси	50.884 50	„ депоновани	152.000 —
„ „ депоу	25.492 —	Приход	88.403 66
Кауције у остави	1.000 —		
Расход	66.781 41		
	706.546 60		706.546 60

П. п. бр. 778, 1,1

Стање Подгоричке Банке у Подгорици

НА ДАН 30. ЈУНА 1912.

Благајна	27 313 97	Главница	600.000 —
Страни новац и чекови	1.407 39	Резервни фонд	100.483 23
Мјенице	1.272.763 —	Улози на штедњу	359.954 61
Дужници по тек. рачунима	939.199 57	Реесконт	409.820 —
Займови на залог	9.858 —	Повјериоци по тек. р-ма	764.029 26
Панири од вриједности	26.750 —	Недигнуте дивиденде	3.898 60
Намјештај и прибор	4.075 20	Полагачи депоа	2.385.768 —
Књиге и тисканице	2.000 —	Преносни рачуни	6.404 10
Вриједности за наплате	118.774 66	Привремени рачуни	145.519 46
Вриједности у депоу	2.385.768 —	Чиста добит:	
Преносни рачуни	32.453 88	приходи	121.782 03
	4.820.363 67	расходи	77.195 62
			44.486 41
			4.820.363 67

П. п. бр. 779, 1,1

ОГЛАС

На основу рјешења Ванредне Скупштине, одржане 29. јула о. г., II. коло Друштвених акција подијељено је у два кола.

II. које броји до сада уписаних 1000 и III. које броји 2000 акција и које се сада пуштају на упис.

Упис и уплата акција III. кола врши се код централе у Никшићу и код филијала: у Подгорици, на Цетињу, Грахову и код заступништва у Бару. При упису има се положити по свакој акцији Перп. 1— на име уписнине и Перп. 10— на име уплате за мјесец август о. г., а затим по Перп. 2— мјесечно по акцији до потпуне уплате.

Они који желе, могу платити у напријед и већу своту него што је потребно, а тако исто извршити и потпуну уплату. Чим који акционар потпуно уплати своје акције добија оригинале.

Акције учествују у добитку сразмјерно своти и времену уплаћивања.

Никшић, 1. августа 1912.
НИКШИЋСКО ТРГОВАЧКО АКЦ. ДРУШТВО.
Р. 146, бр. 728, 3,4

ОГЛАС

У „Гласу Црногорца“ бр. 32., 33. и 34. т. г., Енрико Дамјановић, члан бивше пропале фирме Шировић и Дамјановић из Трста, наштампао је неку објаву, поводом које предупређавам и умољавам све дужнике споменуте бивше фирме, које сам већ оптужио судовима у Краљевини као заступник горње масе, да реченом Дамјановићу неби што год исплатили, или са истим какву нагодбу учинили, као што су неки у 1908 год. такве нагодбе чинили са другом Дамјановићевим, банкротом Шировићем, док ја ову ствар са таторима масе судом свршим.

Р. 86, бр. 777, 1,1 Адвокат Спасојевић с. р.

ПОЗИВАМ све моје бивше клијенте, који имају какав обрачун, објашњење или примање акта да се пријаве.
Р. 18, бр. 773, 1,2 Александар Матановић.

„THE MUTUAL“

Друштво за осигуравање живота у Њу-Јорку

О НОВАНО 1842.

ЧИСТО УЗАЈАМНО

Извод из рачунског извјештаја за 1911. годину:

А.) Укупно пословно стање:

Имовина	Кр. 2.897.548.551 80
Обавезе за рачун имаоца полица	„ 2.350.976.264 87
Фондови сигурности и дивиденде	„ 509.417.656 62

Стање осигурања:

а) 670.449 полица на капитал од	„ 7.425.929 581 —
б) 10 932 полица доживотне ренте за год. ренту од	„ 15.019 608 —

Приходи у 1911. години:

а) наплата премија	„ 272.539.921 04
б) наплата интереса и др.	„ 151.572.410 25

Исплате осигураницима у 1911. години:

а) за истека осигурања и ренте	„ 162.617.964 71
б) за дивиденде	„ 67.274.627 30

Предвиђено за дивиденде за 1912. годину

	„ 74.750.460 05
--	-----------------

Б.) Стање послова у Аустрији и Црној Гори:

Стање осигурања:

а) 6.965 полица на капитал од	Кр. 64.232.210 —
б) 16 полица доживотне ренте за год. ренту од	„ 18.249 21

Приходи за 1911. годину:

а) наплата премија	„ 3.117.111 66
б) наплата интереса и др.	„ 2.016.953 62

Исплате осигураницима за 1911. годину:

а) за истека осигурања и ренте	„ 1.406.366 97
б) за дивиденде	„ 1.098.275 27

Резерва премија за аустријско пословање у 1911. години — 23.287.908 —

За гаранцију пошљедње суме, изузев зајмове сврху полица, депонована је код ц. кр. поштанске штедионице у Бечу свота од Круна 20.773.052 —.

Полице послје двије године неоспорне су, а послје три год. не пропадају.

Цетиње, 27. августа 1912.

Главно заступништво за Црну Гору

Цетиње.

П. п. број 755, 2,3

Главна дирекција за Аустрију

Беч I. Kärtnering 2.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Под притиском велике жалости, приликом смрти нашега никад незаборављена сина, синовца

† Спасоја Сава Павићева Лукића Пипера

који се пресели у вјечност 14. авг. о.в. г., послје дводневног боловања, у 1½ години свога живота. Сматрамо изјавити вјечиту и неизмјерну благодарност грађанству вароши Цетиња, Груђанима, Богданову крају, Баицама, Доњокрајцима Медовјанима и браћи Пиперима, који на глас смрти ненадне похиташе у великим групама, својски га ожалише, спровод увеличаше и до вјечне куће испратише и тијем нашу велику тугу у много ублажише.

Особита захвалност г-цама: Маши и Стани Прљи, Јоки Мартиновић, Крстињи Милић, Анђи Цвијовић, Јоки Вујовић, Илинки Мирковић и г-ђи Божани Калуђеровић, које на покојника вијенац положише.

Брацка и вјечита захвалност свима и сваком, ко нам у овој жалости било лично, телеграфично или писмено саучешће изјави.

Цетиње, 20. августа 1912.

Ожалошћени: отац Саво; матер Милица; браћа: Божидар и Шпиро; сестра Јулка; стриц Јован; стрина Милосава; стричевићи: Радован, Видосава, Маша и Љубица стричевићке са осталом породицом — Лукића.
Р. 154, бр. 774, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти нашег никад незаборављеног сина, односно брата, супруга, оца

† Тома Н. Мартиновића

који се послје дугог и тешког боловања, у 61. години живота, 11. августа пресели у вјечност, исказано нам је саучешће са много страна.

Напосе дугујемо неизмјерну благодарност Њи-ховим Величанствима Краљу Господару и Краљини Милени, Њих. Краљ. Височанствима Њазу Престолонашљеднику и Њагањини Милици, Њазу Мирку и Њагањини Наталији, Њагањинцама Ксенији и Вјери и Њазу Петру, који су се врло често распитивали о покојнику и много га пута лично похађали у цетињској болници, препоручујући га милостиво љекарима.

Особиту благодарност дугујемо Њег. Краљ. Височанству Њазу Престолонашљеднику, који је сјећајући се свога дугогодишњег слуге, на глас смрти милостиво послао ожалошћеној фамилији богату материјалну помоћ за погреб.

Исто тако доживотно благодаримо Њег. Краљ. Височ. Њазу Петру на телеграфском саучешћу.

Доживотно благодаримо министру војном г. Митру Мартиновићу, на братском саучешћу, као и осталим рођацима, пријатељима, кумовима и познаницима, који нам лично, телеграфски или писмено изјавише саучешће.

Искрено благодаримо грађанима вароши Рибјеке и њене околине, који онако својски покојника дочекаше и из вароши испратише, продаживши неки с покојником и до Подгорице, где погребу присуствоваше.

Дубоко благодаримо грађанству вароши Подгорице, које покојника дочека и заједнички с нашим рођацима, пријатељима и кумовима матери земљи предаде.

Топло благодаримо г. г. д-рима: Сужњевићу, Радуловићу и Вукчевићу, који покојника лијечише у Подгорици, као и г. г. д-рима: Матановићу и Иликовићу са цијелим болничким персоналом, који га у цетињској болници лијечише.

Вјечито благодаримо протопрезвитеру г. Душану Петровићу, на извршеном опјелу над покојником.

Свима, који нам у овој тешкој жалости, ма којим начином изразили своје саучешће, још једном топло благодаримо.

У Подгорици, 24. августа 1912.

Ожалошћени: мајка Стане; брат Крсто; супруга Милица; синови: Нико и Јово; кћери Анђа, Јелена и Сенка — и остала родбина.
Р. 288, бр. 767, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти нашег нигда непрежаљеног мужа, оца и свекра

свештеника

† Неђељка — Неда Михаиловића

— народног посланика, —

који се послје дужег и тешког боловања пресели у вјечност 7. августа о. г., у 63 години свога живота; сматрамо за особиту дужност овим путем поднијети доживотну благодарност Њ. Краљу. В. Престолонашљеднику Данилу на телеграфском, високом за нас веома утјешеном саучешћу.

Најтоплије благодаримо Преосвешћеном Епископу г. Кирилу; г. г. министрима: Мартиновићу и Пламенцу; г. г. бригадиру Бошковићу, великој судији Мартиновићу, особљу Консistorије Цетињске и Никшићке, игуману Никковићу с братством ман. Острога, ком. Вучицићу, секретару Мин. Просвјете Вукосавићу; капетанима: Раичевићу и Краљевићу на срдцином саучешћима.

Дубока хвала љекарима: г. г. Перацићу, Контићу и Радовићу, који се су трудили, да покојнику болове олакшају и излијече га.

Веома смо захвални пријатељима и познаницима из: Цетиња, Никшића, Подгорице, Дан-града, Колашина, Андријевице, Жабљака, Мартинића, Косовог Луга, Пјешиваца и Вучице на телеграфским, писменим, усменим и личним саучешћима.

Незаборавна хвала: свештеницима, који телеграфски и писмено изјавише саучешће; а Велашевићу, Јовановићу, Павићеву, Дамјановићу, Вујадиновићу и Николићу, који над покојником опјелу извршише. — Њонаособ захваљујемо: Велашевићу и Дамјановићу, који се са покојником дирљивим говорима опростише.

Искрена и братска хвала: командирима: г. г. Павићеву, Дамјановићу, Поповићу, Јовановићу; капетанима: Војводићу, Радошевићу; подкомандиру Јовановићу; официрима баталиона Вражегрмског и Павковићског, који са браћом из свих општина оба баталиона покојника оплакаше и у великом броју до вјечне куће испратише.

Особито смо захвални: браћи Мијокосовићима, Шобајићима и Калиштацима, који не жалише труда око покојника за вријеме боловања.

Мијокосовићи, 18. августа 1912. год.

Ожалошћени: супруга Давина; синови: Милан, Саво, Владислав и Станоје; кћери: Цвијета, Милосава, Живана и Добрица; снаха Тана — са браћом Михаиловићима.

Р. 262, бр. 776, 1,1